



מדינת ישראל  
משרד המשפטים  
מנהלת היחידות המקצועיות  
מועצת שמאי המקרקעין

## **בחינה בנושא "יסודות הכלכלה"**

### **"ח באדר התשס"ז**

**8 במרץ 2007**

(משך הבחינה: שלוש שעות)

#### **הנחיות:**

- א. עליך לענות על כל השאלות.
- ב. אין להשתמש בחומר עזר למעט מחשבון כיס.
- ג. ציון עובר – 60 נקודות.
- ד. במבחן 2 חלקים: בחלק א' 12 שאלות "סגורות", שבהן עליך לסמן בעיגול את התשובה הנכונה. סמן את העיגול כך שלא יהיה ספק לגבי מיקומו. משקל כל שאלה בחלק זה 5 נקודות. בחלק ב' 2 שאלות שבהן עליך להשלים את המשפטים. משקל חלק זה 40 נקודות.
- ה. חובה לנמק כל תשובה. את ההסברים ערוך בצורה מסודרת ככל שאפשר במחברת הטיוטה, ואילו את התשובות רשום בשאלון הבחינה. בתום הבחינה החזר את השאלון יחד עם המחברת.
- ו. יש להקפיד להדביק את מדבקות הפרטים האישיים על גבי הכריכה של מחברת הבחינה. את המדבקה ללא שם הנבחן יש להדביק בצד הימני של הכריכה ואת המדבקה עם שם הנבחן בצד השמאלי.
- ז. נא לרשום את מס' השולחן בו אתה יושב בצד ימין של המחברת.
- ח. אין להוסיף פרטים נוספים על גבי הכריכה.

**ב ה צ ל ח ה !!!**

## חלק א'

1. משק יוכל לעבור לייצר בנקודה שמחוץ לעקומת התמורה

- אם שיפור טכנולוגי מאפשר שימוש יעיל יותר בגורמי הייצור.
- אם מתקיים סחר עם משק שכן.
- גם ההשקעות וגם הפחת בעבר היו מספיק גדולים.
- כל התשובות אפשריות.

2. שני משקים שכנים מייצרים פירות וירקות בעזרת מים, מכונות חקלאיות ועבודה לפי הפירוט המופיע בטבלה 1 בהמשך:

טבלה 1: כמות ותפוקות גורמי ייצור

גורם ייצור	יחידות מגורם הייצור	תפוקת פרי ליחידה	תפוקת ירק ליחידה
מים	100	4.5	5
מכונות חקלאיות	25	20	16
עבודה	100	3.5	4.5
מים	125	2	2
מכונות חקלאיות	25	10	12
עבודה	50	6	5

מנתוני שני המשקים עולה:

- לשני המשקים לא כדאי לייצר ירק.
- למשק א' כדאי למכור מים למשק ב' ולקנות תמורתם פרי וירק.
- משק ב' יתמחה בייצור ירק ומשק א' ייצר גם פרי וגם ירק.
- משק א' יתמחה בייצור ירק ומשק ב' יתמחה בייצור פרי.

3. במשק שבו היצע העבודה גמיש לחלוטין מחיר הנעליים והכמות המיוצרת נמצאים בשיווי משקל. אם עלה הביקוש לנעליים, בהנחה שעבודה היא גורם הייצור המשתנה בטווח הקצר, אפשר לומר שבשיווי המשקל החדש בשוק הנעליים יהיו:

- מחיר גבוה יותר וכמות נעליים גדולה יותר, יחד עם עלייה בשכר העבודה.
- עלייה בשכר העבודה כתוצאה מהגידול בביקוש עשוייה לגרום לצמצום בביקוש.
- יתכן שהמחיר לא ישתנה, אך כמות הנעליים הנמכרת בשיווי משקל תגדל.
- עקומת ההיצע תזוז אף היא שמאלה ולמעלה, כך שהמחיר יעלה והכמות תקטן.

4. מחיר שק מלט 30 ש"ח. הממשלה מעונינת לעודד בניה ושוקלת סיבסוד ליצרנים של 6 ש"ח לשק לכל מחיר או 20 אחוזים לכל מחיר.

- היצרנים יעדיפו סיבסוד של 6 ש"ח והיצרנים יעדיפו סיבסוד של 20% לכל מחיר.
- היצרנים והיצרנים גם יחד יעדיפו סיבסוד של 20% לכל מחיר.
- היצרנים והיצרנים גם יחד יעדיפו סיבסוד של 6 ש"ח לכל מחיר.
- היצרנים יעדיפו סיבסוד של 6 ש"ח והיצרנים יעדיפו סיבסוד של 20% לכל מחיר.

5. פירמה פועלת בשוק תחרותי עם עלות שולית:  $mc(q) = 50 + 10q$ , עלות ממוצעת:  $ac(q) = 50 + 320/q + 5q$ , ועלות קבועה של 320 לכל כמות  $q$  מיוצרת.

- א. לפירמה כדאי לייצר 6 יחידות במחיר שוק של 110 בטווח הקצר בלבד.
- ב. לפירמה כדאי לייצר 11 יחידות במחיר שוק של 160 בטווח הקצר ובטווח הארוך.
- ג. הפירמה תייצר 15 יחידות אם מחיר השוק 200 בטווח הקצר ובטווח הארוך.
- ד. יש יותר מתשובה אחת נכונה.

6. בשוק תחרותי לירקות קפואים פועלים יצרנים מקומיים עם עקומת הוצאות שוליות עולה ויבואנים, המסוגלים לספק כל כמות במחיר קבוע. יצרני הקפואים המקומיים מספקים גם ירקות לשוק הירקות הטריים. ירקות קפואים הם מוצר תחליפי לירקות טריים. הביקוש לשני המוצרים נורמאלי, יורד משמאל לימין. בעקבות עליית מחירי החשמל התייקרו עלויות הקירור לייצור המקומי של ירקות קפואים.

- א. מחיר הירק הטרי יעלה, כמות הקפואים מייבוא תגדל, רווחי היצרנים המקומיים מקפואים יקטנו, מחיר הירק הקפוא ירד.
- ב. כמות הקפואים מייבוא תקטן, כמות הקפואים מייצור מקומי תקטן, מחיר הירק הקפוא יעלה, הביקוש לירק טרי יגדל.
- ג. רווחי היבואנים יעלו, מחירי הירקות הטריים יעלו, רווחי יצרני הקפואים המקומיים ירדו.
- ד. רווחי היבואנים יעלו, מחירי הירקות הטריים ירדו, כמות קפואים מייצור מקומי תרד.

7. במשק סגור הנטייה השולית לצרוך היא 80 אחוזים מההכנסה הפנויה, והמרכיב האוטונומי של הצריכה הוא 100. בנוסף הממשלה מוציאה עוד 120 וההשקעה הפרטית היא 60. שיעור המס על ההכנסה 25 אחוזים. בשיווי משקל, לאור נתונים אלה, יהיו התוצר הלאומי והחסכון הפרטי (מעוגלים למספרים שלמים) בהתאמה:

- א. 40,525
- ב. 40,700
- ג. 5,525
- ד. 5,700

8. משק לאומי מורכב מ 100 משפחות במגזר העירוני, ו 50 משפחות במגזר הכפרי. הנטייה השולית לצרוך של משפחה בודדת במגזר העירוני 0.8 והמרכיב האוטונומי בצריכה של משפחה בודדת במגזר העירוני 5  $(C_{urban} = 5 + 0.8Y_{d_{urban}})$ . הנטייה השולית לצרוך של משפחה בודדת במגזר הכפרי 0.6 והמרכיב האוטונומי בצריכה של משפחה בודדת במגזר הכפרי 4  $(C_{rural} = 4 + 0.6Y_{d_{rural}})$ . ידוע גם שהכנסתה הפנויה של משפחה עירונית  $(Y_{d_{urban}})$  גבוהה ב 50 אחוזים מהכנסתה הפנויה של משפחה כפרית  $(Y_{d_{rural}})$ . מכאן שפונקציית הביקוש המיצרפי לתצרוכת (C) במשק כולו היא:

- א.  $C = 700 + 0.75Y_d$
- ב.  $C = 9 + 0.75Y_d$
- ג.  $C = 700 + 0.7Y_d$
- ד.  $C = 900 + 0.7Y_d$

9. אם היצע הכסף 900, וההכנסה הנומינאלית 4,500, מחזור הכסף הוא:

- א. 1/5.
- ב. 9.
- ג. 4.5.
- ד. אחר.

10. טבלה 2 מציגה מאזן מאוחד של הבנקים המסחריים

טבלה 2: מאזן הבנקים המסחריים

נכסים	התחייבויות
מזומנים 1,000	פק' עו"ש 2,000
הלוואות 2,200	
אג"ח 400	הון עצמי 1,600
<b>סה"כ 3,600</b>	<b>סה"כ 3,600</b>

עוד נתון כי הבנק המרכזי מחייב יחס רזרבה על פקדונות עו"ש של 50% והבנקים עומדים ביחס הנדרש. המזומן בידי הציבור עומד כרגע על 400 והציבור שומר על יחס קבוע בין המזומן שבידו לבין פקדונות העו"ש. הבנק המרכזי מחליט על מדיניות של הרחבת הצריכה במשק ולכן פודה מהבנקים אג"ח בהיקף של 100, ומקטין את יחס הרזרבה הנדרש ל 40%. בהנחה שהבנקים יעמדו בדרישות יחס הרזרבה החדשות והציבור ימשיך לשמור על אותו יחס קבוע בין המזומן שבידו לפקדונות עו"ש. כמות הכסף תגדל ב: (יש לעגל למספר שלם).

- א. 800.
- ב. 600.
- ג. 500.
- ד. אחר.

11. הירידה בציפיות לאינפלציה תגרום לשינוי בביקוש לאג"ח שלהלן ולשינוי בשער הריבית שלהלן:

- א. הביקוש לאג"ח יעלה ושער הריבית ירד כי האג"ח אטרקטיבי יותר בשיעורי אינפלציה נמוכים.
- ב. גם הביקוש לאג"ח וגם שער הריבית יישארו ללא שינוי כי הריבית על האג"ח קבועה והריבית הנומינלית במשק כוללת כבר אינפלציה.
- ג. הביקוש לאג"ח ירד ושער הריבית יעלה כי כדאי להשקיע באפיקים יצירתיים יותר כשרמת הביטחון ביציבות המחירים העתידית עולה.
- ד. הביקוש לאג"ח יעלה ושער הריבית יעלה כי הביקוש החדש לאג"ח מגדיל ביקוש לכסף ומעלה ריבית.

12. במשק פתוח המצוי בתעסוקה מליאה ושער החליפין רשמי וקבוע הממשלה מגדילה את הצריכה. פעולה כזאת תגרום בוודאות ל:

- א. הגדלת הייצוא בטווח הקצר.
- ב. הגדלת התוצר בטווח הקצר.
- ג. הגדלת הייבוא בטווח הקצר.
- ד. הגדלת ההשקעות בטווח הקצר.

## חלק ב'

### שאלת מסה 1:

פונקציית הביקוש לעובדים באזור א' היא:  $L=750-w/20$ , פונקציית הביקוש לעובדים באזור ב' היא:  $L=600-w/20$ .  $(w=\text{שכר}, L=\text{מספר עובדים})$ . באזור א' 600 עובדים, ובאזור ב' 400 עובדים. העובדים בשני האזורים מוכנים לעבוד בכל רמת שכר. הנח/י ששני האזורים שכנים זה לזה ועובדים יכולים לעבור מאזור לאזור ללא הגבלה כלשהי. כמה עובדים יעבדו באזור א'? מה תהיינה הכנסות העובדים בשני האזורים סך הכל? מה יהיה שכר עובדי אזור ב' העבירו חוק שכר מינימום בגובה 4,000, כך ששכרם באזור ב' לא ירד מסכום זה. מה יהיה שכר עובדי אזור א' אם תימנע מהם האפשרות לעבוד גם באזור ב'? מה תהיה רמת האבטלה בשני האזורים (מספר הבלתי מועסקים) אם גם באזור א' יתקבל חוק שכר מינימום של 4,000?

### שאלת מסה 2:

להלן טבלה 3 שבה מפורטים נתוני הפעילויות הכלכליות של משק "מאקרו" שהוא משק סגור.

טבלה 3: ריכוז הפעילויות הכלכליות במשק "מאקרו"

פעילות:	
צריכה פרטית	$C=280+0.8Y_d-10r$
השקעות פרטיות	$I_p=30+0.1N-10r$
צריכה ציבורית	$G=70+0.2N$
מיסוי	$T=100+0.25N$
ביקוש ריאלי לכסף	$M^d=1500+0.2N-30r$
היצע הכסף	$M^s=3,600+0.3N$
רמת המחירים	$P=3$

בשיווי משקל הריבית במשק היא: \_\_\_\_\_, רמת התוצר היא: \_\_\_\_\_, ועודף/גרעון (מחק/י את המיותר) הממשלה הוא: \_\_\_\_\_. המשק מצוי באבטלה וחישובי האוצר מראים על כושר ייצור מירבי של 900. הממשלה מחליטה לשנות את מעורבותה במשק כך שרמת התוצר תהיה מירבית על ידי: 1. רמת המחירים P תיקבע בשוק הכסף. 2. המס יותאם לכך שהוצאות הממשלה תהיינה מאוזנות מול המקורות ממיסים. סך הוצאות הממשלה יהיה: \_\_\_\_\_, הריבית במשק בתעסוקה מליאה תהיה: \_\_\_\_\_, ורמת המחירים תהיה: \_\_\_\_\_. (יש לעגל לספרה עשרונית אחת).